

ZAHVALA ZA DUGOGODIŠNJU SURADNJU

Nastava stranih jezika – suvremeni pristup, teorija i praksa. Zbornik radova posvećen Vesni Krneti, prof., višoj lektorici. Ur. Sandra Hadžihalilović, Eugenija Ćuto. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2019.

Zbornik radova naslova *Nastava stranih jezika – suvremeni pristup, teorija i praksa* posvećen je Vesni Krneti, dugogodišnjoj lektorici Odjela za rusistiku (ranije Odsjek za ruski jezik i književnost) Sveučilišta u Zadru, koju su kolege i studenti ispratili u mirovinu 2019. godine.

Sam zbornik izišao je na svjetlo dana 2019. godine u izdanju Sveučilišta u Zadru, a pod uredničkom palicom Sandre Hadžihalilović i Eugenije Ćuto. U sadržaj zbornika uvršteni su prilozi 15 autora i sveukupno 13 radova koji obuhvaćaju tematske cjeline posvećene sljedećim područjima: perspektive učenja i poučavanja stranih jezika, lingvodidaktički opis stranih jezika u udžbenicima nove generacije, nacionalni identitet i međukulturna komunikacija, strani jezici i interdisciplinarnost, suvremene tehnologije u nastavi stranih jezika, ovladavanje inim jezikom, metodika nastave stranih jezika.

U predgovoru (str. 7) urednica zbornika Sandra Hadžihalilović istaknula je rad kolegice Krnete kao vrlo važnim za današnji Odjel za rusistiku jer je svojom predanošću i marljivošću sudjelovala u njegovu razvoju i osamostaljenju. Urednica zahvaljuje autorima koji su svojim priložima dali počast radu Vesne Krnete, ali i upozorili na izazove s kojima se susrećemo u nastavi stranih jezika danas. Osim toga, u ime svih autora, recenzenata i kolega, poželjela je profesorici Krneti dugu i skladnu mirovinu, kao što je dug i skladan bio njezin rad na Odjelu za rusistiku.

U biografiji (str. 9) se spominje dugogodišnje radno iskustvo drage nam kolegice Krnete, koja je svoje prve nastavne korake poduzela u Srednjoj medicinskoj školi u Zadru, istovremeno mentorirajući studente ruskoga jezika i književnosti, koji su svoju praksu odrađivali u toj školi. Ratnih je godina radila dopunski rad s punim radnim vremenom u zvanju lektorice na Odsjeku za ruski jezik i književnost, na kojem je 1994. zaposlena na radnom mjestu lektorice, a zatim i više lektorice. Vesna Krneta je ulagala veliku energiju i trud u nastavni rad, a autorica je i više stručnih radova.

Od 13 priloga u zborniku, osam je preglednih, tri su stručna, a dva su izvorna znanstvena rada. Osam je radova napisano na hrvatskom, a pet na ruskom jeziku.

Danijela Berišić Antić u preglednom radu naslovljenom *Semiotička analiza teksta u bajkama* (str. 11–30) bavi se poteškoćama koje nastaju kod studenata pri semiotičkoj analizi teksta. Istraživanje je provela upitnikom na uzorku od 30 studenata

Odjela talijanistike Sveučilišta u Zadru u akademskoj godini 2017./2018., od toga je 15 studenata prve godine i 15 studenata druge godine studija. Studenti su na osnovi tekstnih dijaloških okvira, ne znajući da su to dijelovi poznatih svjetskih bajki, trebali dešifrirati tekstove. Autorica je analizom rezultata potvrdila pretpostavku da će studenti različitih godina studija na različite načine interpretirati tekstove jer na njihovu interpretaciju utječe cijeli niz faktora, kao što su emocije, znanje, iskustvo, kulturne norme i pretpostavke.

U preglednom radu *Uporaba književnosti za uvođenje težih filozofskih pojmova (na primjeru eskapizma u "Čarobnoj gori" Thomasa Manna)* (str. 31–42) autorica Dominika Boroń razmatra problem s kojim se suočavaju nastavnici filozofije, a to je na koji način uvesti filozofske ideje studentima, pogotovo onima koji nisu izabrali filozofiju kao glavni predmet svojega studiranja. Članak pokazuje na koji se način motivi iz klasičnog europskog romana mogu upotrijebiti kako bi se izazvalo zanimanje studenata za neke egzistencijalne probleme.

Rafaela Božić autorica je preglednog rada *Razvoj programa studija ruskog jezika i književnosti na visokoškolskim ustanovama u Zadru* (str. 43–76). Autorica se u članku referira na arhivsku građu i podatke o razvoju programa navedenog studija najprije na Filozofskom fakultetu u Zadru, a potom na Sveučilištu u Zadru. Analiza je s jedne strane pokazala tradicionalno postavljen okvir – temeljni jezični kolegiji upotpunjeni su kolegijima iz ruske književnosti. S druge strane uočen je dinamični element programa – kolegiji koji prate nove tendencije u filološkim studijima: poglavito okrenutost medijima, traduktologiji, jezičnoj igri i sl. Autorica ističe da su nedostaci manjak tema iz šireg spektra rusistike: film, politika i sl., ali se takvi sadržaji nastoje dati kroz druge kolegije. Kao problem navodi i poteškoće u izvođenju metodičke i prevodilačke prakse.

Stručni rad *Kognitivna gramatika u nastavi inojezičnoga hrvatskog (primjer poučavanja nominativa i akuzativa)* (str. 77–92) autorice Helene Burić govori o temeljnim kognitivnim načelima koja su od esencijalnog značenja u ovladavanju jezikom, poput načela kategorizacije, utemeljene na prototipu, odnosa specifičnoga i shematičnoga u jeziku i načina na koji govornici nekog jezika shematiziraju, generaliziraju i apstrahiraju. Autorica predlaže model njihova uključivanja u nastavu inojezičnog hrvatskog na početnoj razini na primjeru ovladavanja nominativom i besprijedložnim akuzativom, te zaključuje da je studente potrebno izložiti što većem broju reprezentativnih primjera upotrebe određene jedinice.

U izvornom znanstvenom prilogu na ruskom jeziku *Ekologičnost' elektronnoj obrazovatel'noj sredy: iz opyta sostavlenija zadanih po RKI dlja učениkov estonskih škol* (rus. *Экологичность электронной образовательной среды: из опыта*

составления заданий по РКИ для учеников эстонских школ) (str. 93–108) autorica Natalija Vladimirovna Čujkina ekološkičnost definira kao brigu o održavanju prirodne harmonije, težnju da se ne naruši ono što je prirodno. Članak opisuje shvaćanje ekološkičnosti u suvremenoj humanistici, te predstavlja zadatke govorenja i slušanja na stranom jeziku (ruskom) na razinama A2 i B1 koji su sastavljeni na način da ne utječu na psihofizičko stanje učenika i da realiziraju princip ekološkičnosti u poučavanju.

Pregledni članak autorice Natalije Pjatrasonve Dmitrenko napisan je na ruskome jeziku pod naslovom *Distancionnyj kurs ruskogo jazyka kak inostrannogo v Nižegorodskom gosudarstvennom lingvističeskom universitete* (rus. *Дистанционный курс русского языка как иностранного в Нижегородском государственном лингвистическом университете*) (str. 109–123). Članak govori o provođenju tečaja ruskog jezika kao stranog na daljinu uz pomoć obrazovne platforme Moodle. Metodčki materijali i zadaci na danoj platformi upotpunju program usvajanja ruskoga jezika na razini B1, te uključuju izvorne tekstove u obliku audiozapisa i videozapisa. Neke od tema tekstova su: upoznavanje, biografija, rad u Rusiji, boravak u Rusiji, ruski praznici, znanost, književnost, stereotipi o Rusiji i Rusima, problemi ekologije.

Ispol'zovanie obratnyh perevodov na kursah inostrannogo jazyka: obučenie ruskomu čerez anglijskij (rus. *Использование обратных переводов на курсах иностранного языка: обучение русскому через английский*) (str. 125–134) pregledni je rad na ruskome jeziku autorice Natalije Kaloh Vid, posvećen iskustvu korištenja književnih prijevoda u metodičke svrhe na početnim stupnjevima učenja ruskog jezika na prevoditeljskoj katedri Sveučilišta u Mariboru. U radu je istaknut obrnuti prijevod kao metoda kojom su studenti morali u engleskome prijevodu ruskih književnih tekstova razabrati određene kulturne elemente i prevesti ih na ruski jezik. Ovakva metoda pruža studentima mogućnost samostalnoga rada, ali i koristi element odgonetanja što povisuje interes za učenje ruskoga jezika.

Autorica Andrea Knežević u stručnome radu *Međukulturna komunikacijska kompetencija nastavnika ruskoga kao stranog jezika* (str. 135–144) ističe ulogu nastavnika u poučavanju kulture ruskoga naroda, čime se od njega očekuje da neprestano ulaže u vlastito međukulturno obrazovanje. Autorica predlaže nekoliko postupaka koji se mogu primijeniti u nastavi ruskoga kao stranog jezika, kao što su: analiza kulturnih i jezičnih stereotipa, uspoređivanje sličnosti i razlika ruske i hrvatske kulture, lingvokulturološka analiza u nastavi i sl. Navodi se i niz konkretnih nastavnih primjera pomoću kojih se prožimaju jezični i kulturni aspekt nastave ruskoga kao stranog jezika.

Josipa Korljan Bešlić autorica je preglednoga rada *Heteropredodžbe i autopredodžbe u učenju hrvatskoga kao inog jezika i kulture: prilog razvijanju međukulturnih kompetencija na primjeru studenata Filozofskog fakulteta u Splitu* (str. 145–160). U

radu je riječ o tome kakve predodžbe o Hrvatima i Hrvatskoj imaju stranci koji su najmanje tri mjeseca proveli u Hrvatskoj (heteropredodžbe) i usporedbi s predodžbama koje o sebi imaju Hrvati (autopredodžbe). Autorica je metodom anketiranja ispitivala karakterne osobine, odnos prema poslu, obitelji, religiji, predodžbe o Hrvatskoj, odnos prema politici, gospodarstvu, itd., te došla do zaključka da se neke heteropredodžbe i autopredodžbe natpolovičnom većinom slažu, kao npr. da su Hrvati tradicionalni, konzervativni, gostoljubivi, hrabri i dr., ali i potvrdila sljedeće autopredodžbe: Hrvati su čangrizavi, inteligentni, ratoborni.

Autorice preglednoga rada na ruskome jeziku *Vozmožnosti differencirovanog obučeniya na osnove učebnika ruskogo jazyka kak inostrannogo* (rus. *Возможности дифференцированного обучения на основе учебника русского языка как иностранного*) (str. 161–175) su Irina Moiseenko i Natalija Mal'ceva-Zamkovaja. S obzirom na to da se i učenici 10. razreda (u Estoniji) razlikuju jedan od drugoga prema stupnju znanja jezika i individualnim potrebama, neophodan je diferencirani nastavni materijal koji će biti u skladu s kognitivnim i komunikativnim kompetencijama učenika. Autorice su takav pristup uzele u obzir prilikom sastavljanja udžbenika ruskog jezika za gimnazije, naslova *Prodolžim znakomstvo* (rus. *Продолжим знакомство*, 2009), dok se u samome radu osvrću na opće stavove i principe vezane za mogućnosti diferencijacije na temelju zadataka iz navedenoga udžbenika.

Maja Pandžić autorica je stručnoga članka “*Mali komad raja*” – *priprema scenarija i snimanje filma kao metoda poučavanja ruskog jezika* (str. 177–211). Članak razmatra usvajanje novog vokabulara i fraza na ruskome jeziku pomoću snimanja kratkometražnog filma, što u sebe uključuje intenzivne metode (metoda aktivacije i emocionalno-smislena metoda) te nekoliko različitih pristupa (pristup usmjeren na ličnost studenta, pristup aktivnosti, komunikacijsko-kognitivni pristup i sociokulturni pristup). Scenarij “*Mali komad raja*” nastao je u sklopu kolegija Filmska radionica u nastavi ruskog jezika Sveučilišta u Zadru u suradnji sa studentima, a autorica ga prilaže na kraju članka.

U izvornome znanstvenome prilogu na ruskome jeziku *Sopostavitel'nyj analiz reklamnyh tekstov v ruskom i horvatskom jazykah (na materiale reklamy bankovskih uslug)* (rus. *Сопоставительный анализ рекламных текстов в русском и хорватском языках (на материале рекламы банковских услуг)*) (str. 213–230) autorica Matea Stanović analizira stilska obilježja ruskih i hrvatskih bankovnih reklamnih poruka. U radu se detaljno prikazuju podjela i obilježja funkcionalnih stilova hrvatskoga i ruskoga jezika, s naglaskom na književnumjetnički stil. Analizom 7 hrvatskih reklamnih poruka i dviju ruskih, autorica zaključuje da se elementi književnumjetničkoga stila u kombinaciji s jezičnom igrom češće pronalaze u reklamama

usmjerenima prema djeci, i to prvenstveno u hrvatskom reklamnom prostoru.

Ivana Zovko i Petra Špadić autorice su preglednog rada *Videoblog – autentična konverzacija u nastavi španjolskog jezika* (str. 231–248). Videoblogovi koje autorice analiziraju snimljeni su u dijaloškoj formi na temu jezičnih i kulturoloških dvoboja meksičkih i argentinskih videoblogera. Korpus se sastoji od 4 videobloga u kojima videoblogeri uspoređuju izraze i leksik iz žargona dvaju španjolskih varijeteta. Autorice polaze iz perspektive istraživanja višeznačnosti leksičkih elemenata navedenih varijeteta, te ističu videoblog kao sredstvo kojim se potiče razvoj unutarjezičnih znanja, strategija za prepoznavanje razlika u registrima, međukulturne komunikacije, vještine recepcije, interakcije i produkcije, te digitalne audiovizualne kompetencije na višim (B2/C1) stupnjevima učenja španjolskog jezika.

Zbornik radova *Nastava stranih jezika – suvremeni pristup, teorija i praksa* ima dvojaku ulogu. S jedne strane doprinosi proučavanju izazova s kojima se susrećemo u nastavi stranih jezika, dok s druge strane predstavlja zahvalu prof. Vesni Krneti za dugogodišnju ugodnu suradnju i majčinski pristup prema studentima i kolegama Odjela za rusistiku.

Žana Modrić Hrabrov